
Poëzie op school

(Een poëzieproject voor de school, lezing 5)

Hilde Vandenbroucke

Een zestal jaren geleden groeide bij ons op school de interesse voor poëzie vanuit verschillende hoeken. Ik stel ze aan u voor.

1 Een poëziewedstrijd

Het oudercomité beschikte over wat geld dat het in de vorm van een poëziewedstrijd aan de leerlingen wilde schenken. De jongeren schreven in per graad, bepaalden zelf het thema en dienden twee gedichten in onder een schuilnaam. Zo'n 100 leerlingen op 600 namen die eerste keer deel.

Het succes had onder andere te maken met het inkleden van de oproep. Om de inspiratie op gang te brengen hadden we een 'Poëziepaal' in de centrale middengang opgesteld. Het materiaal dat werd opgeplakt, werd een aantal keren vervangen: eerst een paar gedichten als smaakmakers, dan volgden alle grappige, vreemde, treurige schuilnamen en tenslotte werden de bekroonde gedichten geafficheerd.

Het initiatief werd twee jaar later herhaald en voor beide gelegenheden werd afgerond met een voordrachtavond: een lezing van H. De Coninck en een programma van F. De Gruyter.

2 Poëzieplakaten

Ondertussen kregen de Poëzieplakaten van het Poëziecentrum in Gent een vaste plek en nogal wat leerlingen en collega's keken uit naar het nieuwe gedicht.

3 Living Poets' Society

Proefwerktijd! Een collega geschiedenis moet op een verhoogje de meisjes bespioneren en gaat zich na twee uur behoorlijk vervelen. Tijdens het derde uur

vlucht hij in een wereld van droom en poëzie. Couperus achterna creëert hij de dame van zijn dromen:

"... de kin langzaam met haar ranke hand omhoogtillend – de beweging ener araliaplant gelijk – hief zij iets hoger de lome wimpers harer verdrongen ogen – een vergeten verdriet – wijl zij poogde, het hoofd achteroverneigend, te lezen de verchromde, verdroomde wijzerplaat der pendule: het derde uur."

Een tweede collega laat zich maar al te graag door het virus besmetten. Hij tekent de droomdame. Uit die eerste ontmoeting van woord en beeld groeit de idee de meisjes te laten meespelen.

Daarnaast wordt in diezelfde periode de film *Dead Poets' Society* op school gedraaid. Waarom geen Living Poets' Society die de leerlingen poëzie laat ervaren en hen de kans geeft creatief aan de slag te gaan? Met een derde collega erbij wordt gestart.

4 Poezegespin

Op een woensdagnamiddag konden de leerlingen poëzieplakaten ontwerpen, alleen of in een groepje: we noemden het 'Poezegespin'. De deelnemers kregen een aantal zinsdelen voorgeschoteld en gebruikten ze in hun werk: '...aan de rand van het water... tastende droomhanden...katergeschater...het regende in mei...het regende in mij...de kat, zij zat...de weerzin greep... in de welriekende dreef'.

Met behulp van die aanzet gingen ze aan het werk. 't Was een mooie dag en verspreid over het schoolrestaurant en de zandbak van de kleuterklas ontstonden tekeningen en teksten. Als ze dat wilden konden ze één van de leraren aanspreken voor het bijschaven van tekst of tekening. Een selectie van de ontwerpen werd gebundeld en als cadeau aan de deelnemers aangeboden. Heel wat collega's sponsorden de uitgave.

5 Een poëziekelder

De Living Poets' Society kreeg er een paar leden bij en er werd gekozen voor een gebeuren met een ruimte als vertrekpunt: in ons geval de schoolkelder. Iemand schreef: "De kelder is je trouwe vriend. Ik vind dat elk kind er een verdient."

De opwarmperiode van 'Kom dicht in de kelder' zorgde voor enthousiasme bij het verzinnen van slogans die in alle klassen en gangen werden opgehangen: 'Speelruimte voor onbevoegden', 'Gekelderde meisjesdromen', 'Strafzone voor spinaziehaters', 'Tasten tussen wijn en terpentijn', 'Ik zit weer op de keldertrap',

'Tussen oude schoolbanken, een korstje kaas', 'Gelijkvloers bedwongen tranen sijn pelen langs de muren'.

Sommigen wandelden het hele gebouw door op zoek naar associaties. Op een woensdagmiddag gaven we de belangstellenden een bondig voorbeeld van wat het moest worden. In het restaurant brachten we een stuk of wat gedichten bijeen en een aantal restaurant-objecten. Na dit bezoekje namen we hen mee naar de kelder, waar ze op zoek gingen naar geuren, geluiden, voorwerpen. Zo konden ze aan het werk, alleen of met z'n tweeën. Wij bleven in de achtergrond voor eventueel advies of commentaar.

We maakten een selectie van het materiaal, met de bedoeling een tentoonstelling in de kelder te organiseren. Het werd een ware verhuisperiode, waarbij we een vaste route aanlegden. Met behulp van een goede verlichting, uitvergroete gedichten, videostem, allerhande voorwerpen, genoten we van het talent van vele jonge dichters.

Met een knipoog naar Anje, Piet, Marleen en Patrick.

De volgende gedichten leende ik van onze leerlingen.

M'n kelder
is een kelder vol leven
leven in kartonnen dozen
vergeelde brieven
vol liefde
De dozen zijn stevig
dichtgekleeft
uit angst voor
het gevoel van het leven
Sofie Stevens

Plat du jour
du monde moderne
en acht treden dieper
liggen de flessen
gegist door de leugens
die al jarenlang meegaan
aan broertjes rechterhand
papa is ziek
papa moet werken
papa is op reis
naar '58
toen er voor hem enkel
limonade
bestond.
Frauke Valcke